

ภารกิจกาารให้บริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ศูนย์บริการวิชาการ จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประสานงานและดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็น 1 ใน 4 ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยขอนแก่น (Core Business) ซึ่งการดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคม สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : ด้านการบริการวิชาการ ซึ่งการให้บริการวิชาการแก่สังคม แบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่

ประเภทการให้บริการวิชาการแก่สังคม

ประเภทที่ 1 การให้บริการวิชาการแบบให้เปล่า ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ปีละ 16,843,800 บาท ประกอบด้วยชุดโครงการ จำนวน 4 ชุด ดังนี้

1.1 ชุดโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผลงานการวิจัยจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นสู่ชุมชน เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นสู่ชุมชน

1.2 ชุดโครงการชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแก้ไขและพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 ชุดโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อขยายขอบเขตและความร่วมมือในด้านการบริการวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีกับกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ตลอดจนเป็นการเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรมกับกระบวนการเรียน การสอนและการวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

1.4 ชุดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงฯ เป็นการบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัยในด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เข้ากับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของทุกพระองค์ทั้ง 3 รูปแบบ อันได้แก่ โครงการสนองพระราชดำริโครงการตามแนวพระราชดำริ และโครงการเฉลิมพระเกียรติ ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของโครงการ/กิจกรรมการบริการทางวิชาการแก่สังคมแบบให้เปล่า

1. โครงการ/กิจกรรมที่ขอใช้งบประมาณจากเงินงบประมาณแผ่นดิน สำหรับให้บริการวิชาการแก่สังคมในด้านต่าง ๆ ตามพันธกิจของคณะ/หน่วยงาน ที่ไปให้บริการวิชาการ

2. กลุ่มเป้าหมายหลักซึ่งเป็นผู้รับบริการทางวิชาการ จะต้องเป็นบุคคลภายนอกองค์กร หรือหน่วยงาน ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เช่น ประเทศจีน , พม่า , สปป.ลาว , เวียดนาม

3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีนโยบายที่จะเน้นการบริการทางวิชาการแบบบูรณาการ เพื่อให้ได้ผลการพัฒนาที่ชัดเจน และอยู่ในพื้นที่ที่ไม่ไกลจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น มากนักในเบื้องต้นนี้ ศูนย์บริการ

วิชาการ จึงเสนอให้พิจารณาจัดทำโครงการบริการทางวิชาการ โดยเน้นพื้นที่ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 12 ชุมชน ได้แก่

1. เทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย
2. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
3. องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น
5. องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากระเสริม อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
6. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
7. องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู
8. องค์การบริหารส่วนตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
9. เทศบาลตำบลรังกาใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
10. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า อำเภอโกสุม จังหวัดมหาสารคาม
11. องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
12. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4. สถานที่จัดโครงการอาจจัดขึ้นในมหาวิทยาลัย หรือพื้นที่ซึ่งเป็นวิทยาเขตของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

5. ในการจัดทำโครงการบริการทางวิชาการ ควรมีการศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ก่อน เพื่อให้โครงการต่างๆ สามารถตอบสนองความต้องการพัฒนาของชุมชนและสังคมได้อย่างแท้จริง

ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. ผลกระทบต่อผู้รับบริการ/ประชาชน

- 1.1 เกิดความตระหนักในคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งเป็นการสร้างจิตสำนึก ความรับผิดชอบและมีจิตสาธารณะ
- 1.2 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากต้นทุนในชุมชน เพิ่มมูลค่าจากต้นทุนในสังคม ลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว
- 1.3 มีทัศนคติที่ดีต่อการให้บริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยขอนแก่น สร้างความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมรับการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 1.4 มีส่วนร่วมกับชุมชนในการเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชนของตนเอง

2. ผลกระทบต่อครัวเรือน

- 2.1 เพิ่มความรักความผูกพันในครอบครัว มีการทำกิจกรรมร่วมกัน
- 2.2 คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง ส่งผลถึงการอนุรักษ์และเกิดการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

3. ผลกระทบต่อชุมชน

- 3.1 เกิดความสามัคคีของคนในชุมชน ก่อให้เกิดการขับเคลื่อนตามนโยบายของผู้นำท้องถิ่น
- 3.2 ชุมชนมีการพัฒนาในด้านเทคโนโลยี เยาวชน นักเรียน ตื่นตัวในการใช้เทคโนโลยี ด้านการศึกษาและด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น
- 3.3 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้หลักสูตรการเรียนรู้จากท้องถิ่น
- 3.4 ชุมชนได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดีและส่งผลให้ได้รับงบประมาณในการพัฒนาชุมชน
- 3.5 เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ กระตุ้นให้กลุ่มอาชีพมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

ประเภทที่ 2 การให้บริการวิชาการแบบไม่มุ่งผลกำไร เป็นการให้บริการวิชาการโดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยใช้งบประมาณของหน่วยงานนั้น ๆ เช่น โครงการต้นกล้าอาชีพ (สำนักนายกรัฐมนตรี) , โครงการบ้านหลังเรียน (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด) , โครงการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานสู่การเปลี่ยนแปลงของบุคลากรศูนย์หัวใจสิริกิติ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) , การจัดสอบเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการให้กับหน่วยงานต่าง ๆ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น , องค์การบริหารส่วนจังหวัด , สำนักงาน ก.พ.)

ประเภทที่ 3 การให้บริการวิชาการแก่สังคมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงานภายนอก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยศูนย์บริการวิชาการสร้างหลักสูตรการอบรม แล้วทำการประชาสัมพันธ์ (Road show) ไปยังกลุ่มเป้าหมายของแต่ละหลักสูตรโดยตรง ซึ่งแหล่งที่มาของรายได้ ได้แก่

3.1 การให้บริการวิชาการแก่สังคมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานกับหน่วยงานภายนอก
เช่น โครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สำนักงาน ก.พ.) , โครงการพัฒนาศักยภาพทางการบริหารจัดการให้กับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี) , การเพิ่มประสิทธิภาพสมาชิกสภาท้องถิ่นจังหวัดเลย (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย) , โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) , โครงการยุทธศาสตร์การทำงานที่มีประสิทธิภาพ (สมาคมข้าราชการพลเรือนแห่งประเทศไทย)

3.2 การให้บริการวิชาการแก่สังคมตามหลักสูตรการฝึกอบรมของศูนย์บริการวิชาการ เช่น โครงการการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติการพยาบาล , โครงการการพยาบาลในภาวะวิกฤตฉุกเฉินสำหรับผู้ป่วยเรื้อรัง , โครงการมาตรฐานคุณภาพการบันทึกทางการพยาบาล , โครงการกลยุทธ์การนิเทศทางการพยาบาล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. ได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น
2. นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการปฏิบัติงาน
3. มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบงาน, ทีมงาน ของหน่วยงาน
4. มีทัศนคติเชิงบวกกับงานในวิชาชีพของตน

มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับชุมชนรอบข้าง

มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดย ศูนย์บริการวิชาการ ได้จัดตั้งชุมชนต้นแบบบริเวณชุมชนที่อยู่ติดกับมหาวิทยาลัยและวิทยาเขต เช่น หมู่บ้านโนนม่วง ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น , ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สำหรับบริเวณใกล้สถานีทดลอง ได้จัดตั้งในพื้นที่ ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด นอกจากนี้ยังร่วมกับหน่วยงานราชการรอบ ๆ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดตั้งสภากาแฟ เพื่อพบปะปรึกษาหารือ ในการดำเนินงานกับชุมชนรอบ ๆ มหาวิทยาลัยขอนแก่น